

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 17

КАРАР

07 июнь 2016 ел

2015-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә коммуналь инфраструктура системасын комплекслы үстерү программасын раслау турында

2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы федераль закон, 2004 елның 30 декабрәндәге «Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында»гы 210-ФЗ санлы федераль закон, 2009 елның 23 ноябрәндәге «Энергияне саклау һәм энергетиканы арттыру турында»гы 261-ФЗ санлы федераль закон нигезендә, 2013 елның 14 июнендәге «Жирлекләренә, шәһәр округларының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында»гы Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 502 санлы карарына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Кушымта нигезендә 2015-2025 елларга «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә коммуналь инфраструктура системасын комплекслы үстерү программасын расларга.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге Башкарма комитетының 2015 елның 30 октябрәндәге «2015-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә коммуналь инфраструктура системасын комплекслы үстерү программасын раслау турында»гы 49 санлы карарының үз көчен югалтуын танырга.

3. Әлеге карарны мәгълүмат стендында һәм Ютазы муниципаль районының www.yutaza.tatar.ru электрон адресы буенча Интернет челтәрәндәге рәсми сайтында игълан итәргә

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Димтамак авыл жирлеге башлыгы

М. М. Ямалеев

**2015-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль
районының «Димтамак авыл жирлегенә» муниципаль
берәмлегенә коммуналь инфраструктура системасын
комплекслы үстерү
ПРОГРАММАСЫ**

Димтамак авылы
2016 ел

2015-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Димтамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен коммуналь инфраструктура системасын комплекслы үстерү программа паспорты

Исем программалар	2015-2025 елларга Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Димтамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы
Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - 2003 елның 6 октябрдәгә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы федераль закон, - 2004 елның 30 декабрдәгә «Коммуналь комплекс оешмалары тарифларын жайга салу нигезләре турында»гы 210-ФЗ санлы Федераль закон, - 2009 елның 23 ноябрдәгә "Энергияне саклау һәм энергетика нәтижелелеген күтәрү һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында"гы 261-ФЗ санлы Федераль закон, - 2010 елның 27 июлдәгә «Жылылык белән тәмин итү турында»гы 190-ФЗ санлы Федераль закон, - 2013 елның 14 июндәгә «Жирлекләрнең, шәһәр округларының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында"гы 502 санлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары
Программаның төп уйлап табучылары	Ютазы муниципаль районы "Димтамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру вакыты	программа 2015-2025 еллар дәвамында тормышка ашырыла
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның төп бурычлары булып тора:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. районның коммуналь инфраструктура системасын төзү һәм модернизацияләү; 2. кулланучыларга күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын арттыру; 3. районда торак һәм сәнәгать төзелеше үсешен тәмин итү; 4. әйләнә-тирәлекнең торышын яхшырту, район үсешенен экологик куркынычсызлыгы, гражданныр өчен уңайлы шартлар тудыру; 5. житештерүнең заманча энергия саклаучы технологияләрен гамәлгә керту; 6. районның коммуналь инфраструктура системаларының инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру; 7. сатучы хезмәтләр һәм кулланучылар мәнфәгатьләренен

	<p>балансын тээмин итү; 8. конкуренцияле мөнәсәбәтләрне үстерү. 9. коммуналь инфраструктура объектларын модернизацияләү; Программаның максаты-торак фонды һәм коммуналь инфраструктураны сыйфат стандартларына туры китерү өчен шартлар тудыру</p>
Төп юнәлеш Программалар	<p>- Жылылык белән тээмин итү системасын үстерү - Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу системасын үстерү - Көнкүреш калдыкларын утильләштерү системасын үстерү - Жирлек халкын эчә торган Чиста су белән тээмин итү</p>
Күләмнәр һәм финанслау чыганакалары	<p>Программаны финанслау күләме 200 мең сум. Финанслау чыганакалары: федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, жирле бюджетлар, коммуналь комплекс оешмалары, коммуналь хезмәтләрне кулланучылар акчалары, заем акчалары.</p>
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	<p>Программаның үтәлешен контрольдә тоту Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлегә башкарма комитетына йөкләнә</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре	<p>Кулланучыларга коммуналь хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту, коммуналь инфраструктура объектларының тузу дәрәжәсен киметү, төзелеп килүче торак фондының инженерлык инфраструктурасы белән тээмин итү</p>

Программа түбөндөгө бүлөклөрдөн тора:

1 бүлөк. Кереш.

2 нче бүлөк. Ютазы муниципаль районуның «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берэмлегенен социаль-икътисадый характеристикасы. Социаль-икътисади күрсөткөчлөр динамикасы. Торак-коммуналь комплекс характеристикасы.

3 бүлөк. Жылылык белән тээмин итү системасын комплекслы үстөрү.

4 бүлөк. Су белән тээмин итү системасын комплекслы үстөрү.

5 бүлөк. Ташландык суларны агызу системасының комплекслы үсөшө.

6 нчы бүлөк. Катты көнкүрөш калдыкларын утильлөштөрү (күмү).

7 нче бүлөк. Торак фонды.

8 бүлөк. Программа чараларының Жыелма планын формалаштыру һәм программа мониторингын үз эченә алган соңгы өлөш.

1. Кереш

2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы федераль закон, 2004 елның 30 декабрдәге «Коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында»гы 210-ФЗ санлы федераль закон, 2009 елның 23 ноябрдәге «Энергияне саклау һәм энергетиканы арттыру турында»гы 261-ФЗ санлы федераль закон нигезендә, 2010 елның 27 июлендәге «Жылылык белән тәмин итү турында»гы 190-ФЗ санлы Федераль закон белән Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында», 2013 елның 14 июнендәге «Жирлекләрнең, шәһәр округларының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында»гы 502 санлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән 2015-2025 елларга Ютазы муниципаль районының «Димтамак авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү һәм торак фондын модернизацияләү программасы эшләнде.

Программа кулланучыларны сыйфатлы һәм ышанычлы коммуналь хезмәтләр белән тәмин итү максатларында коммуналь инфраструктура үсешендә төп юнәлешләрне билгели. Документның нигезен коммуналь инфраструктураны үстерүнең төрле юнәлешләре буенча программа чаралары системасы тәшкил итә. Программа тарафыннан ресурслар белән тәмин итү һәм аның төп юнәлешләрен гамәлгә ашыру механизмнары билгеләнгән. Элеге Программа халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең бөтен системасын сыйфатлы үзгәртеп коруга юнәлдерелгән.

Программа ресурслар һәм чаралар сроклары буенча үзара бәйләнгән комплекстан гыйбарәт һәм торак-коммуналь өлкәсен модернизацияләүнең Гомумроссия принципларына нигезләнгән. Шуңа күрә аларны гамәлгә ашыру өчен федераль, региональ һәм муниципаль хакимият органның гамәлләрен координацияләү таләп ителә. Ул куелган бурычларны хәл итүдә халыкны, банкларны, коммерция һәм муниципаль оешмаларны да жәлеп итә.

Программаның бурычларын ТКХ өлкәсендә агымдагы финанслау кысаларында хәл итеп булмый, ул шактый һәм озак вакытлы чыгымнар таләп итә, бюджет акчалары чикләнгән һәм торак һәм коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә тарифлар үсешен тоткарлау шартларында булган акчаларны һәм ресурсларны максималь нәтижәле куллануны, махсус инструментлар куллануны һәм Программаны гамәлгә ашыру өчен финанслар жәлеп итү механизмнарын булдыруны таләп итә.

Торак-коммуналь хужалык икътисадның үзенчәлекле өлкәсе булып тора, аның реформалаштыру һәм үсеш нәтижәләре халыкның тормыш дәрәжәсенә зур йогынты ясыя.

Коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы - коммуналь инфраструктура һәм объектлар системаларын төзү һәм модернизацияләү программасы, ул кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне ышанычлы һәм тотрыклы тәмин итүгә, инженер инфраструктурасы объектларының нормадан тыш тузуын киметүгә, ресурс - энергияне саклау технологияләрен гамәлгә кертү юлы белән элеге объектларны яңартуга, төзелеп килүче торак фондының инженер инфраструктурасы белән тәмин итүгә юнәлдерелгән. коммуналь комплекс оешмаларының нәтижәле һәм рациональ хужалыгын стимуллаштыру буенча чаралар кертү.

Программаның төп бурычлары халыкка коммуналъ хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын арттыруга, аларның хәлен яхшыртуның максатчан параметрларын тәмин итү һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыру өчен коммуналъ инфраструктураны үстерүне һәм модернизацияләүне тәмин итү мөмкинлегенә юнәлдерелгән: жиһазлар эшендә аварияләр һәм баш тарту санын киметү, челтәрләрнең үткәрүчәнлеген арттыру, коммуналъ инфраструктура системаларында югалтуларны киметү, мораль яктан искергән һәм физик тузган жиһазлар, булган челтәрләргә яңа төзүчеләргә тоташу мөмкинлеген тәмин итү.

Программаның төп бурычлары коммуналъ инфраструктура системаларын комплекслы үстерү алар:

1. Генераль планы һәм башка территориаль планлаштыру документларын тормышка ашыру.

2. Ютазы муниципаль районы Дим-Тамак авыл жирлегенә тотрыклы үсеш стратегиясен тормышка ашыру.

3. Кулланучыларга иң экономияле рәвештә сыйфатлы һәм ышанычлы коммуналъ хезмәтләр күрсәтүне тәмин итү.

4. Коммуналъ инфраструктура системаларының нәтижәлелеген арттыру һәм оптималь үстерү буенча конкрет чаралар эшләү

5. Программаны тормышка ашыру өчен кирәкле финанс чаралары күләмен билгеләү.

6. Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу, жылылык белән тәмин итү, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү өлкәсендә товарлар һәм хезмәтләр күрсәтүне гәмәлгә ашыручы коммуналъ комплекс оешмаларының инвестицион программаларын эшләү өчен нигез булдыру.

Программаның кыска вакытлы проблемасын чишү бу программа-максатлы ысул өчен куллануның максатчан булуын билгели, чөнки биремнәр үзләре:

федераль максатчан программаларны формалаштыруның өстенлекләре арасына керә, ә аларны хәл итү халыкның тормыш сыйфатын яхшырттырга, тормыш тәмин итү системаларының өзлексез эшләвенә бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмакка, торак-коммуналъ хужалыкны тотрыклы һәм нәтижәле үстерү өчен шартлар тудырырга мөмкинлек бирә;

бер финанс елында хәл ителә алмый һәм зур бюджет чыгымнарын таләп итә;

комплекслы характерда, һәм аларны чишү социаль иминлеккә, гомуми икътисадый үсешкә һәм производство үсешенә зур уңай йогынты ясаячак;

торак-коммуналъ хужалыкның энергия сыйдырышлылыгын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Комплекслы үсеш программасы коммуналъ инфраструктураны үстерүдә уңай нәтижә бирә торган чаралар комплексын үтәүне, шулай ук анда хужалык итүче субъектларның: программаны турыдан-туры тормышка ашыра торган оешмаларның, кулланучыларны коммуналъ хезмәтләр белән тәмин итә торган предприятиеләрнең, матди һәм энергетика ресурсларын тәмин итүчеләрнең, төзелеш оешмалары һ. б. катнашуын күздә тотта.

Программа үз эченә коммуналъ тормыш белән тәмин итү системалары эшчәнлегенә ышанычлылыгын арттыруга, кешеләр өчен уңайлы һәм куркынычсыз

яшәу шартларын тәэмин итүгә, коммуналь инфраструктура системаларын житәрлек финанслауның тотрыклы режимын тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын ала.

Комплекслы үсеш программасы коммуналь инфраструктураны үстерүдә уңай нәтижә бирә торган чаралар комплексын үтәүне, шулай ук программаны турыдан-туры тормышка ашыра торган оешмаларның, кулланучыларны коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итүче предприятиеләрнең, матди һәм энергетика ресурсларын тәэмин итүчеләрнең, төзелеш оешмалары һәм башкаларның катнашуын күздә тотта.

Тәкъдим ителгән программаны тормышка ашыру төп уңай эффектларның булуын билгели: бюджет, коммерция, социаль:

Коммерция эффекты - кече һәм урта бизнесны үстерү, эшлекле инфраструктураны үстерү, эшлекле имиджны арттыру.

Бюджет эффекты - предприятиеләр үсеше бюджет керемнәрен арттыруга китерәчәк.

Социаль эффект - яңа эш урыннары булдыру, районның торак фондын арттыру, коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.

Комплекслы үсеш программасы чараларын тормышка ашыруның технологик нәтижәләре күздә тотыла:

- районның коммуналь инфраструктура системасы эшенең ышанычлылыгын арттыру;

- житештерү процессында коммуналь ресурсларны югалту кимү.

Программаны комплекслы идарә итү юл белән башкарыла:

- программаны гамәлгә ашыру буенча эшләрне оештыруның иң нәтижәле формаларын һәм процедураларын билгеләү;

- программа чараларына конкурс сайлап алуларын үткәрүне оештыру;

- программа чараларын һәм проектларны башкаручыларның эшләрне координацияләү;

- бүлөп бирелә торган финанс чараларынан (шул исәптән аудиттан) файдалануның нәтижәлелеген, үткәрелә торган чараларның сыйфатын, чараларны гамәлгә ашыру срокларын үтәүне, килешүләрне һәм контрактларны үтәүне үз эченә алган программаны тормышка ашыруны тикшереп торуну тәэмин итү;

- программаны финанслауның максатчан индикаторларын, срокларын һәм күләмен көйләү белән бәйлә тәкъдимнәр кертү;

Димтамак авыл жирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы коммуналь комплекс оешмаларының инвестицион һәм житештерү программаларын эшләү өчен база документы булып тора.

Программа коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү ул коммуналь инфраструктураның эшләвен һәм үсешен тәэмин итүгә юнәлдерелгән бурычлар, ресурслар һәм гамәлгә ашыру сроклары буенча бәйләнгән чаралар исемлегенән гыйбарәт муниципаль берәмлек.

2. Социаль-икътисади характеристика «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге ТР Ютазы муниципаль районы.

Социаль-икътисади күрсәткечләр динамикасы. Торак-коммуналь комплекс характеристикасы.

Димтамак авыл жирлеге Ютазы муниципаль районының көньяк өлешендә, Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгышында ,к елгасы урта агымы бассейнында урнашкан. Димтамак авыл жирлеге «Ютазы авыл жирлеге», «Акбаш авыл жирлеге», «Әпсәләм авыл жирлеге», «Ташкичү авыл жирлеге» муниципаль берәмлекләре, республиканың Баулы районы, Башкортостан Республикасы белән чиктәш. «Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң мәйданы 8,516 мең га тәшкил итә, халык саны-1220 кеше.

Димтамак авыл жирлегенәң 2015 елның 31 гыйнварындагы «Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлегенәң һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренәң территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында»гы №46-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

Димтамак авыл жирлегенәң административ үзәге Димтамак авылында булырга тиеш. Димтамак авылы территориясә 159,6 га тәшкил итә, халык саны-529 кеше.

Авыл жирлеге составына 6 торак пункт керә:

Ак-Юл авылы территориясә 31,14 га, халкы-23 кеше;

Алабакүл авылы 27,21 га территория белән, халык саны-364 кеше;

Тарлау авылы 23,32 га территория белән, халык саны-86 кеше;

Яссы-Тугай авылы 77,93 га территория белән, халык саны – 199 кеше

2атериновка бистәсә территориясә 26,12 га, халкы-19 кеше.

Димтамак авыл жирлеге республиканың көньяк-көнчыгышында файдалы казылмалар (И һәм Дымка елгалары үзәннәренәң нефть, ком-гравий катнашмалары, балчык, карбонатлар кебек файдалы геосәяси урынны били.

Торак-коммуналь комплекс характеристикасы.

Димтамак авыл жирлеге торак-коммуналь комплексында түбәндәге коммуналь хезмәтләр күрсәтелә: жылылык белән тәэмин итү, су белән тәэмин итү, ташландык суларны агузу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү, газ белән тәэмин итү, электр белән тәэмин итү.

«Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агузу өлкәсендә 1 коммуналь комплекс оешмасы, жылылык белән тәэмин итү өлкәсендә 1 оешма, көнкүреш калдыклары белән тәэмин итү өлкәсендә-1 оешма, электр белән тәэмин итүче оешма -1, газ белән тәэмин итүче оешма 1 хезмәт күрсәтә.

Жылылык белән тәэмин итү. Димтамак авыл жирлеге территориясендә урнашкан торак пунктлар нигездә йортның шәхси йортлары белән төзелгән. Йортны жылыту 2-ух жылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганакларыннан яки түбән басымлы табигый газда эшләүче бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан башкарыла. Димтамак авыл жирлегенәң Ижтимагый учреждениеләре Ютазы муниципаль районының «Теплосервис» муниципаль унитар предприятиесеннән 100квтка кадәр аз көчле газ казаннары булган автоном котельныйлардан файдалана. Торак пунктлардагы жылылык челтәрләренәң озынлыгы түбәндәгечә: Дим-Тамак авылы-174м, Алабакүл авылы-214,1 М.

Су белән тәэмин итү. Районның авыл торак пунктларын (Ак-Юл, Тарлау, Дим-Тамак, Алабакүл авыллары) су белән тәэмин итүне «Урыссу-Водоканал»ААЖ башкара.

Авыл жирлеген кулланучыларны электр энергиясе белән тәэмин итүне «Татэнергосбыт» ААЖ башкара. Бүгенге көндә Алабакүл авылында һәм өлешчә Димтамак авылында кулланучыларны электр энергиясе белән өзлексез тәэмин итү өчен электр челтәрләрен һәм терәкләрне алыштырырга кирәк.

Газ белән тәэмин итү. Торак пунктларны газ белән тәэмин итү, югары басымлы поселокара газүткәргечләр буенча, жирлекнең һәр торак пункттында урнашкан бүлү пунктларына кадр тәэмин ителә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга. 2013-2014 елларда. Димтамак авыл жирлеген башкарма комитеты Еатериновка поселогы газификациясен проектлаштырды. 2015 елда ТР Газлаштыру фонды тарафыннан 1,2 км озынлыктагы газүткәргеч салу һәм Еатериновка бистәсендә газ жиберү буенча төзелеш эшләре башкарылды. Ютазы районы эксплуатация газ хезмәте «Бөгелмәкәз» ЖЧЖнең газүткәргечләренә хезмәт күрсәтә Димтамак авыл жирлегендә 16178,5 М түбән басымлы газүткәргечләр бар.

№п\п	Район торак пункты исеме	ГРП	Житештерергә- тельность, м³/сәгать	ШРП	Житештерергә- тельность, м³/сәгать	Түбән басымлы газүткәргечнең озынлыгы, м
1	Димтамак авылы	ГРП	3125-5800	-	-	8398,6
2	Тарлау авылы	-	-	ШРП	180-300	1487,4
3	Яссы-Тугай авылы	-	-	ШРП	90-180	3444,0
4	Алабакүл авылы	-	-	ШРП	550-1000	1850,5
5	Ак-Юл авылы	-	-	ШРП	180-300	1007,0
						16178,5

Аграр сектор. Димтамак авыл жирлегенә аграр секторы-азык-төлек житештерү һәм халыкны тәэмин итү, авыл хужалыгы житештерү һәм хезмәт күрсәтү белән шөгыльләнүче макроикътисад тармаклары жыелмасы. Бөртекле үсемлекчелек һәм сөт-ит терлекчелеге агросәнәгать комплексының мөһим тармаклары булып тора.

Жирлек территориясендә «Уңыш» ЖЧЖнең 1 эре авыл хужалыгы товарлары житештерүчәсе эшли. Югарыда күрсәтелгәннәрдән тыш, авыл жирлеген территориясендә 5 фермер хужалыгы эшли. Аларга 6,0 мең гектардан артык авыл хужалыгы жирләре, 460 баш мөгезле эре терлек беркетелгән. Игелә торган төп культуралар – язгы бодай, көзгә арыш, арпа, солы, карабодай, борчак.

Агросәнәгать комплексын үстерү буенча чаралар исемлегенә

№ п\п	Урын-ялган	Объектның исеме	Найма - яналык меро-	Ме-горгіа-тіа	Үлчәү берәмле ге-ния	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы-тия
						Что	Яңа	Беренч	Исәп-	

п			дуслык			такое- черны й	(өстэмә -най)	е чират ная (2015- 2020 еллар)	хисап срогы (2021- 2035 еллар)	
ТӨБӘК ӨҖӘМИЯТЕНДӨГЕ ЧАРАЛАР										
1	Димтамак авыл жирлеге	КФХ Гәрәев Р. Р.	Төзе-Тель	Капиталь -ре-монт	объект	1		+		Юта-Зэй муниципаль районы станциясе
2	Димтамак авыл жирлеге	резерв пло- щадка астында- витение объектлары авыл хужалыгы- Венада житештерү	Бер тапкыр- с\х житештер ү өчен шартлар тудыру	Оештыру чарасы	га		9,93	+	+	Димтамак жирле үзидарәсене ң генераль планы
3	Димтамак авыл жирлеге	Латипова С. С. Минераль ашламалар склады	Новосиби рск- Новосиби рск	Оештыру чарасы	га	0,22		+	+	Димтамак жирле үзидарәсене ң генераль планы
4	Димтамак авыл жирлеге	Латипова С. С. Минераль ашламалар склады	күчерү	Оештыру чарасы	объект	1		+	+	Димтамак жирле үзидарәсене ң генераль планы
5	Димтамак авыл жирлеге	»Заря " ЖЧЖ МТМ	Новосиби рск- Новосиби рск	Оештыру чарасы	га	3,9		+	+	Димтамак жирле үзидарәсене ң генераль планы
6	Димтамак авыл жирлеге	резерв пло- щадка астында- витение объектлары авыл хужалыгы- Венада житештерү	бер тапкыр- с\х житештер ү өчен шартлар тудыру	Оештыру чарасы	га		3,43	+	+	Димтамак жирле үзидарәсене ң генераль планы
7	Димтамак авылы Ак-Юл авылы	АПКның перспектив үсеш мәйданчыклары	бер тапкыр- с\х житештер ү өчен шартлар тудыру	Оештыру чарасы	га		0,96	+	+	Юта-Зэй муниципаль районы СТП (СЗЗ 50 м артык түгел)
8	Тарлау авылы Димтамак авылы	А. Г. Зарипов КФХ Мөгезле эре терлек фермасы	реконстру кция	реконстр укция	баш	30		+		Юта-Зэй муниципаль районы станциясе
9	Тарлау авылы Димтамак авылы	Квартаков г. Ф. дунгызчылык фермасы	реконстру кция	реконстр укция	баш	24		+		Юта-Зэй муниципаль районы станциясе
10	Тарлау авылы Димтамак авылы	АПКның перспектив үсеш мәйданчыклары	бер тапкыр- с\х житештер ү өчен шартлар тудыру	Оештыру чарасы	га		7,9	+	+	Юта-Зэй муниципаль районы СТП (СЗЗ 50 м артык түгел)
11	Яссы-Тугай авылы Дим- Тамак авылы	«Уңыш " ЖЧЖ минераль ашламалар склады	Янадан эшләве	Оештыру чарасы-ти	га	1,23		+	+	Юта-Зэй муниципаль районы станциясе
12	Яссы-Тугай авылы Дим- Тамак авылы	«Уңыш " ЖЧЖ минераль ашламалар склады	күчерү	Оештыру чарасы	тонна	300		+	+	Юта-Зэй муниципаль районы станциясе
13	Яссы-Тугай авылы Дим-	«Уңыш " ЖЧЖ МТМ	Новосиби рск-	Оештыру чарасы	га	1,45		+	+	Димтамак

	Тамак авылы		Новосибирск							жирле үзидарәсенә генераль планы
14	Яссы-Тугай авылы Дим-Тамак авылы	«Уңыш" ЖЧЖ МТМ	күчерү	Оештыру чарасы	объект	1		+	+	Димтамак жирле үзидарәсенә генераль планы
15	Яссы-Тугай авылы Дим-Тамак авылы	"Уңыш" ЖЧЖ мөгезле эре терлек фермасы	Новосибирск-Новосибирск	Оештыру чарасы	га	6,68		+	+	Димтамак жирле үзидарәсенә генераль планы
16	Яссы-Тугай авылы Дим-Тамак авылы	"Уңыш" ЖЧЖ мөгезле эре терлек фермасы	күчерү	Оештыру чарасы	объект	1		+	+	Димтамак жирле үзидарәсенә генераль планы
17	Яссы-Тугай авылы Дим-Тамак авылы	АПКның перспектив үсеш майданчылары	бер тапкыр-с\х житештер ү өчен шартлар тудыру	Оештыру чарасы	га		14,48	+	+	Юта-Зэй муниципаль районы СТП (СЗЗ 50 м артык түгел)

Демографик хәл

Демографик фактор территорияне хужалык үзләштерү һәм жәмгыятьнең икътисади үсеше дәрәжәсенә зур йогынты ясый.

Фаразланган чорда Ютазы муниципаль районының Димтамак авыл жирлегендә халык саны артуны билгеләүче төп факторлар булып түбәндәгеләр тора: районның икътисади потенциалы үсеше; халыкның уңай гомуми үсеше, нигездә, табигый һәм миграция үсеше хисабына; гомер озынлыгын арттыру; балалар үлемен киметү, бу уңай демографик потенциал булып тора.

Территориянең исеме	01.01.2016 г.	2020 ел.	2035 ел.
Димтамак авыл жирлеге	1220	1195	1065
Димтамак авылы	529	521	464
Ак-Юл авылы	23	22	20
Алабакүл авылы	364	347	309
п. Еатериновка	19	15	14
Тарлау авылы	86	89	79
Яссы-Тугай авылы	199	201	179

Фаразланган чорда авыл жирлегендә табигый үсешнең уңай күрсәткечләре халык саны артуны билгеләүче төп факторлар булып калачак.

Авыл жирлеге территориясендә күп милләт вәкилләре тату яши.

Демографик ситуацияне яхшырту фаразы 2006 елда Россия Федерациясе Президентының Юлламасында бәян ителгән Россия үсешенең иң мөһим социаль өстенлекләрен – икенче һәм аннан соңгы бала туганда акчалата пособиене арттыру, декрет ялына киткәндә айлык пособие хатын-кызның соңгы эш урыны буенча хезмәт

хакының 40% тан да ким булмаган өлөшөн тәшкил итәчәк, 2006 елдан башлап айлык пенсия белән тәмин ителешнең үсеше 20% тан да ким булмаска тиеш.

Социаль-икътисадый категория буларак халыкның тормыш дәрәжәсе кешеләрнең матди байлыктарга, көнкүреш һәм мәдәни хезмәтләргә ихтыяжларын канәгатьләндерү дәрәжәсен һәм дәрәжәсен күрсәтә. Материаль байлыктар дигәндә азык-төлек, киём-салым, аяк киеме, мәдәният һәм көнкүреш әйберләре, торак белән тәмин ителеш күздә тотыла. Көнкүреш хезмәтләре астында-Коммуналь хезмәтләр, шул исәптән транспорт һәм элемент хезмәтләре, көнкүреш хезмәте, шулай ук медицина хезмәтләре – Мәдәният өлкәсендәге хезмәтләре мәдәният, сәнгать һәм мәгариф учреждениеләре күрсәтә.

Димтамак авыл җирлеге халкының социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары белән тәмин ителешен анализлау

Исем	Берәмлек үлчәү	Кагыйдә	Оригинал ел өчен булган позиция	Нормалар буенча барлыгы кирәк	Тәмин ителеш, %
Мәктәпкәчә балалар учреждениеләре	урын	1-6 яшьтәге балаларның 85%	60	68	88
Гомуми белем бирү мәктәпләре	урын	100% балалар	290	145	200
Мәктәптән тыш учреждениеләр	урын	Мәктәп укучыларының 120%	30	174	17
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 13,47 койка	-	-	-
Амбулатор-сырхауханә учреждениеләре	Килү\см.	1000 кешегә 18,15 пос\см	43	22	193
Даруханәләр	объект	6,2 мең кешегә 1 объект.	0	1	0
Спорт заллары	идән майданы	1000 кешегә 350 кв. м.	497	429	116
Яссы структуралар	кв. м	1000 кешегә 1949,4 кв. м	5400	2390	226
Бассейннар	кв.м. көзгә.в.	1000 кешегә 75 кв. м.	0	92	0
Клублар, мәдәният йортлары	урын	1000 кешегә 250	600	307	196
Китапханә	нөсхә	1000 кешегә 8 мең данә	21495	9808	219
Кибет	кв.м. сәүдә.пл.	1000 кешегә 486,6 кв. м.	144,8	597	24
Жәмәгать туклануы предприятиеләре	Төшү урыны	1000 кешегә 40 урын	0	49	0
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Кол.урын	7 Кол.1000 кешегә исәпләнгән урыннар	0	9	0
Элемент бүлекләре	объект	1 авыл җирлегенә объект	1	1	100

Сбербанк бүлекләре һәм филиаллары	Опера.урын	1 опера.1-2 мең кешегә исәпләнгән урын	0	1	0
Полиция	кеше	1 участковый 3- 3, 5 мең кешегә.	1	1	100
Ижтимагый бәдрәфләр	эсбап	1000 кешегә 1 прибор	0	1	0
Зират	га	1000 кешегә 0,24 га	2,171*	0,294	738

* зират территорияләренең тулылыгын исәпкә алып

Тышкы юллар

№ п/п	Юлларның исеме	Жирлек чикләрендә, км	шул исәптән		
			асфальт- бетон	күчеш	жирлек
<i>Региональ әһәмияттәге автомобиль юллары</i>					
1	Азнакай-Ютазы-М-5	12,25	12,25	0	0
2	Урыссу-Октябрь- Әпсәләм-Уба	5,05	5,05	0	0
3	Югары Стәрле- Каразирек-Урыссу	4,99	4,99	0	0
4	Әбсәләмово- Александровка	9,6	1,55	8,05	0
5	Бөгелмә-Ютазы	0,36	0,36	0	0
6	Тарлау авылына керү	1,54	1,54	0	0
<i>Торак пунктлар чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юллары</i>					
1	Еатериновка поселогына керү	1,18	0	0	1,18
2	Алабакүл авылының күмәк бакчаларына керү	0,61	0	0	0,61
3	Ак-Юл авылына керү	0,15	0	0	0,15
4	Урыссу штп каты көнкүреш калдыклары полигонына керү	0,44	0	0	0,44
5	Алабакүл авылындагы чистарту корылмаларына керү	1,67	1,67	0	0
	Йомгаклау	37,84	27,41	8,05	2,38

Эшче халыкның төп керем чыганакларының берсе-хезмәт хақы.

Сәнәгать.

Димтамак авыл жирлеге территориясендә эшчәнлек алып барыла:

- «Алабакүл киприк заводы» ЖЧЖ руда булмаган фйдалы казылмалар чыгару (Дим-Тамак кирпич балчык ятмасы) һәм төзелеш материаллары житештерү белән шөгылләнә;

- «Урыссу руда булмаган материаллар предприятиесе» ЖЧЖ, руда булмаган файдалы казылмалар чыгару (Дим-Тамак ком-шагыл катнашмасы ятмасы).

Моннан тыш авыл жирлеге территориясендә дә эшчәнлек алып барыла

- «Башнефть-чыгару» АНК предприятиеләре;

- «Октябрьский-Водоканал» ЖЧЖ.

Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә «Димтамак авыл жирлеге " муниципаль берәмлегенәң расланган генераль планы нигезендә алып барыла.

Авыл жирлеген үстерүнең генераль планы нигезендә индивидуаль торак һәм социаль объектлар төзү максатларында Димтамак авылы чикләрен 5,85 га мәйданда киңәйтү каралган.

«Димтамак авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре

Ютазы муниципаль районы» Татинвестгражданпроект " ДУП Казан шәһәрендә эшләнгән.

Социаль инфраструктураны үстерү буенча чаралар, гамәлдәге торак фондын исәпкә алуга төзәтмәләр кертү планлаштырыла.

Инвесторларга һәм төзүчеләргә ярдәм итү, сәнәгать, төзелеш индустриясе һәм төзелеш материалларын үстерү.

Авыл жирлегенәң торак пунктларында спорт мәйданчыгы республика программасы буенча урнаштырылган - Димтамак авылында ; ФАП-Алабакүл авылында; урам яктырткычлары - Еатериновка бистәсендә, Алабакүл авылында, Димтамак авылында: юл салынган, өлешчә торак пунктлар урамнарында , вак таш түшәлгән бистәдә акатериновка, Ак Юл авылы, Димтамак авылы.

Фатир төзелеше, жирле үзидарә, техник жайга салу өлкәсендә яңа законнар кабул ителү белән, иске законнар базасы үз эшен югалтты. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында " 131-ФЗ номерлы закон таләпләрен гамәлгә ашырып, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы шәһәр төзелешен оештыру принципларын шактый үзгәртте.

Үзгәрешләр юнәлеше-компетенцияне төгәл бүлү, процедура мәсьәләләренә аерым игътибар, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектларының үзара хезмәттәшлегенәң хокукый аспектларын системалы чишү, ахыр чиктә күчмәсез мөлкәткә хокукларны максималь объектив һәм гарантияләнгән теркәүне тәмин итә.

Яңа шартларда жирләренәң максатчан билгеләнешен үзгәртү, жир кишәрлеген бүлеп бирү, объектны төзү территорияль планлаштыру һәм территорияне планлаштыру документларын расламыйча башкарыла алмый. Территорияль планлаштыру документлары карарлар кабул иткәндә һәм мондый карарларны гамәлгә ашырганда дөүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары өчен мәжбүри булып тора.

Жирләренә резервлау, сатып алу, Дөүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу, территорияль планлаштыру документлары булмаганда жирләренә бер категориядән икенче категориягә күчерү турында карарлар кабул итү рөхсәт ителми.

Шулай ук ТР Газлаштыру фонды лизингы буенча 2010-2011 елларда күп фатирлы торак йортларда ике контурлы казаннар урнаштырылды

т. п. Дим-Тамак, Алабакүл.

Торак инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлегенә

Димтамак авыл җирлегендә

№ п\п	Торак пункт	Объектның исеме	Чара төре-тия	Берәмлек үлчәү	Егәрлек		Сату вакыты		Чара чыганагы
					Жан иясе	Кушымта	Беренч е чират (2015-2020)	Хисап вакыты (2021-2035г)	
ЖИРЛЕ ӘҖӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Димтамак авылы	яңа территорияләр дә торак фонды	яңа төзүче-ство	га	-	1,872	+	-	Ютазы муниципаль районы СТП, Генераль план Димтамак авыл җирлеге
				мең кв. м	-	1,398			
		яңа территорияләр дә торак фонды	яңа төзүче-ство	га	-	3,978	-	+	Ютазы муниципаль районы СТП, Генераль план Димтамак авыл җирлеге
				мең кв. м	-	2,996			
2	Ак-Юл авылы	торак фонды-ленной пунктының гамәлдәге чикләрендә	яңа төзүче-ство	га	-	-	+	-	Димтамак җирле үзидарәсенә генераль планы
				мең кв. м	-	0,112			
		торак фонды-ленной пунктының гамәлдәге чикләрендә	яңа төзүче-ство	га	-	-	-	+	Димтамак җирле үзидарәсенә генераль планы
				мең кв. м	-	0,241			
3	П. Еата-риновка	торак фонды-ленной пунктының гамәлдәге чикләрендә	яңа төзүче-ство	га	-	-	+	-	Димтамак җирле үзидарәсенә генераль планы
				мең кв. м	-	0,164			
		торак фонды-ленной пунктының гамәлдәге чикләрендә	яңа төзүче-ство	га	-	-	-	+	Димтамак җирле үзидарәсенә генераль планы
				мең кв. м	-	0,351			
4	тар-ла авылы	торак фонды-ленной пунктының гамәлдәге чикләрендә	яңа төзүче-ство	га	-	-	+	-	Димтамак җирле үзидарәсенә генераль планы
				мең кв. м	-	0,431			
		торак фонды-ленной пунктының гамәлдәге чикләрендә	яңа төзүче-ство	га	-	-	-	+	Димтамак җирле үзидарәсенә генераль планы
				мең кв. м	-	-			

3. Жылылык белән тәэмин итү системасын үстерү.

«Димтамак авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә жылылык белән тәэмин итү системаларын үстерү планлаштырылган республика программалары, социаль - мәдәни, иҗтимагый объектларны реконструкцияләүнең район планнары һәм Ютазы муниципаль районының «Теплосервис» муниципаль унитар предприятиесе планнары нигезендә тормышка ашырыла

№ п\п	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлары исеме	Котель-№.	Казан тибы	Коли-хөрмәт мәчетоту, кисәк	Житештерүче-нокта, МВт / Гкал / с	Диаметры жылылык чыгыш челтәре, мм	Жылылык челтәре озынлыгы, м	Ягулык-табигый газ, м³сәг

1	Димтамак авыл жирлеге							
	Димтамак авылы	1	RS-100	2	0,200/0,172	D 76	25,0	23,885
		2	CSO-100	2	0,200/0,172	D 57,76	149,0	23,885
		3	ВЭ-60 (Электрик.)	2	0,120/0,103	-	-	-
	Алабакүл авылы	1	KCM-12M	3	0,300/0,258	D 57,76	214,1	35,827
	Яссы-Тугай авылы	1	ВЭ-60 (Электрик.)	2	0,120/0,103	-	-	-

4. Су белән тәэмин итү системасын комплекслы үстерү.

« Димтамак авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә су белән тәэмин итү системаларын үстерү планлаштырылган республика программалары , социаль-мәдәни, ижтимагый объектларны реконструкцияләүнең район планнары һәм « Урыссу - Водоканал»ЖЧЖ капитал һәм агымдагы ремонт планнары нигезендә тормышка ашырыла

Димтамак авыл жирлегендә су белән тәэмин итү проблемалары:

- «Казаноргсинтез»ААЖ полиэтилен производстволарына тузган корыч суүткәргеч челтәрләрне алыштыруны таләп итә торган тузган суүткәргеч челтәрләрнең булуы;
- хезмәт күрсәтүгә - « Урыссу - Водоканал» ЖЧЖ , КНС-Алабакүл авылында, суүткәргеч челтәрләр-Димтамак авылында-300 м (6065 М.); Алабакүл авылында -514 М.
- Яссы-Тугай авылы чишмәсен төзекләндерү һәм реконструкция эшләрен уздыру һәм торак пунктның суүткәргеч челтәрләрен « Урыссу-Водоканал " ЖЧЖнә хезмәт күрсәтү өчен тапшыру.

Авыл жирлегенә торак пунктларына су, биеклекләр үзгәрү сәбәпле, үзгәчкә бирелә. Чатр су алу жайланмасыннан авыл жирлегенә торак пунктларын – Дим-Тамак, Тарлау, Ак юлны су белән тәэмин итү башкарыла.

Авыл жирлегенә, торак пункт исеме	Родник, шт	Кол - во скважина лар, шт	Производст во- скважинала р тельгеге, м ³ төн	SSO булу, рст	Кол-ВБ \м-сөяк, шт	Суүткәргеч челтәренә каршы, м	Алмаштыр ылырга тиешле челтәрләр гә каршы, м
Димтамак авыл жирлегенә	2	-	-	-	-	10,561	6,000
Димтамак авылы	Чатрин су алу					6,906	4,000
Ак-Юл авылы						0,900	0,500
Алабакүл авылы	Октябрь су алу					1,155	0,700
П. новатери- новка	Һәр йортта аерым						
Тарлау авылы	Чатрин су алу					1,600	0,800
Яссы-Тугай авылы	1	-	-	-	-	-	-

5. Ташландык су системасы

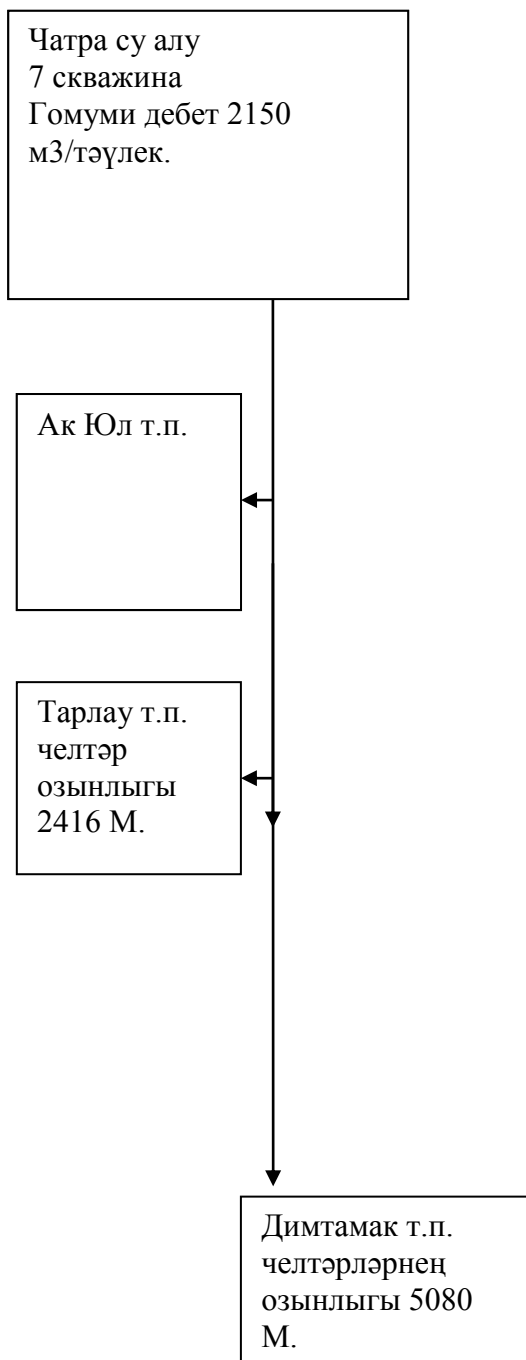
Димтамак авыл жирлегендә Алабакүл торак пункттың күпфатирлы йортлардан үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы бар. Канализация сулары КНС

аша Алабакүл торак пункттыннан көньяк-көнчыгыштарак бер километр ераклыкта урнашкан «Октябрьский-Водоканал» ЖЧЖ чистарту корылмалары комплексына бирелә. Алабакүл авылындагы канализация челтәрләрәнә «Урыссу-Водоканал» ААЖ хезмәт күрсәтә.

Димтамак, Датериновка, Тарлау, Ак Юл, Яссы-Тугай авылларында Димтамак авыл жирлегенә үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы юк. Халыкның бер өлеше (усадебная застройка) күмелгән чокырлардан файдалана, аннан соң район чистарту корылмаларына канализация чыгару белән шөгылләнә.

№ п/п	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе	% , л / төн
1	Эчке су, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән жиһазландырылган биналар	250
2	Шулай ук, жирле су жылыткычлары белән	190
3	Мунчасыз да	140
4	Йортлар, су алу колонкаларыннан файдалану белән	40

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлеге торак пунктларында "Урыссу-Водоканал» ААЖ хезмәт күрсәтә торган су белән тәмин итү схемасы

6. Каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү)

Димтамак авыл жирлегендә булган төзелеш каты көнкүреш калдыклары барлыкка килү чыганагы алар 4 һәм 5 нче куркыныч классларына карый.

Калдыкларны жыю, чыгару һәм утильләштерү маршрутлар буенча расланган график нигезендә «экосистема» ЖЧЖ көче белән район каты көнкүреш калдыклары полигонына башкарыла.

Димтамак авылындагы йорт яны майданчыкларында-17 шт., Димтамак төп гомуми белем бирү мәктәбендә – 2 шт., Алабакүл авылында-10 шт., Яссы-Тугай авылында-8 шт., Тарлау авылында – 2 шт., Ак – Юлда-2 шт. Зиратлар территориясендә һәр торак пунктта бер контейнер (6 данә) урнаштырылган.

Дымтамак авыл жирлегенге буенча каты көнүрөш калдыкларын жыюда КАМАЗ (чүп ташу машинасы) - 1 шт, ГАЗ-3309 (чүп машиналары) – 1 шт.

Койма дүшәмбе атна саен.

5. Торак фонды

ТР Ютазы муниципаль районындагы кебек үк, Димтамак авыл жирлегендө өстенлекле бурычларның берсе булып торак зоналарны оештыру, гамәлдәге торак фондын реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү тора.

Торак фонды күпфатирлы йортлар белән дә, шәхси торак йортлар белән дә тәкъдим ителгән.

Ютазы муниципаль районының Димтамак авыл жирлегендә 9 күпфатирлы йорт бар: шул исәптән Алабакүл бистәсендә – 8, Димтамак авылында -1 йорт. Күпфатирлы йортлар «идарәче компания» ЖЧЖ идарәсендә дә хезмәт күрсәтә, ул Татарстан Республикасы территориясендә гамәлдә булган норматив хокукый актлар нигезендә билгеләнгән бәяләр һәм тарифлар буенча хезмәт күрсәтә.

Димтамак авыл жирлегендә 6 торак пунктта 423 йортта шәхси торак йортлар төзелгән.

Димтамак авыл жирлегендә күпфатирлы йортлары, нигездә, 50-80 нче елларда төзелгән һәм зур физик яктан тузган. Торак фондын капитал ремонтлау гражданның күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү буенча төп таләпләренә берсе булып тора.

Алабакүл торак пунктында гомуми мәйданы 0,84 мең кв. м. булган, 100% тузган Күпфатирлы йортлар бар. Элеге йортлар 2013-2017 елларга авария хәлендәге торак фондыннан гражданның күчәрү буенча республика адреслы программасына кертелгән авария хәлендәге күпфатирлы йортлар исемлегенә керде.

Күрсәтелә торган хезмәтләр күләме: торак фонды белән идарә итү - муниципаль торакта яшәүче халык, юридик затлар – ТКХ тармагының расланган тарифлар һәм нормативлар буенча ТКХ тармагында яшәүче предприятиеләр белән килешү мөнәсәбәтләре нигезендә билгеләнә.

Халыкны торак фонды белән идарә итү процессына жәлеп итү һәм халык белән идарә итү оешмалары арасында шартнамәчел мөнәсәбәтләр булдыру, конкурентлы мохит булдыру һәм нәтижәле инвестор жәлеп итү, торак фонды белән идарә итү формаларын сайлау буенча халык инициативаларын активлаштыру һәм хезмәтләр күрсәтү өлкәсендә конкурентлы мохит булдыру мөһим бурыч булып тора.

«Торак-коммуналь хужалыкны реформалаштыруга ярдәм итүче Фонд турында» 21.07.2007 ел, № 185-ФЗ Федераль Закон, шулай ук ТР Президентының «Татарстан Республикасында торак-коммуналь хужалыкны реформалаштыруга ярдәм итүче Фонд турында» 14.11.2007 ел, № ПУ-611 Указы күпфатирлы торак йортларны капитал ремонтлау программасының башы булды.

2008 елда программа ярдәмендә гомуми мәйданы 10,5 мең кв.м. булган 22 күпфатирлы торак йортка 25,2 млн. сумга капитал ремонт ясалган. 200 фатирда яшәүче 400 дән артык кеше торак шартларын яхшыртты.

Программа нигезендә 2009 һәм 2011 елларда Алабакүл торак пунктындагы 5 һәм Димтамак авылындагы бер йортларда капитал ремонт ясалган.

Программаны кабул итүнең актуальлеге социаль һәм икътисади факторларга бәйле. Социаль факторлар торак хезмәтләренең түбән сыйфаты һәм торакның потенциал аварияләгә белән бәйле, икътисади факторлар аны тотуга зур эксплуатация чыгымнары белән бәйле.

Торак төзелеше. Димтамак авыл җирлегендә торак төзелеше беренче чиратта генераль планын тормышка ашыру (2025 елга кадәр). Димтамак авылында гомуми мәйданы 1,872 га булып кетелә. Әлеге территорияләрдә яңа торакның мәйданы 1,398 мең кв. метрдан да ким булмаячак.

Калган торак пунктларда төзелеш гамәлдәге чикләрдә башкарылачак, ул 0,707 мең кв. метрдан да ким булмаячак. 2025 елга авыл җирлегендә гомуми торак фонды 38,231 мең кв. м тәшкил итәчәк.

Генераль планын гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына торак төзелеше (2021-2035 еллар). Димтамак авылы территориясен 3,978 га мәйданда киңәйтү күздә тотыла. Әлеге территорияләрдә яңа торакның мәйданы 2,996 мең кв. метрдан да ким булмаячак.

Калган торак пунктларда төзелеш шулай ук гамәлдәге чикләрдә башкарылачак, ул 1,515 мең кв. метрдан да ким булмаска тиеш. 2035 елга авыл җирлегендә гомуми торак фонды 42,742 мең кв. м тәшкил итәчәк. 2035 елга торак белән тәмин ителеш 40,1 кв. м/кеше тәшкил итәчәк.

8. Соңгы өлеш, программа чараларының Жыелма планы һәм Программаны мониторинглау

Территорияне куллану балансы Димтамак авыл җирлеге

Территориянең исеме	Хәзерге позиция		Проект тәкъдире	
	га		га	
Димтамак авыл җирлеге территориясендә гомуми мәйданы, шул исәптән.:	8515,98	100	8515,98	100
Торак пунктлар территориясендә гомуми мәйданы, шул исәптән.:	345,34	4,06	359,76	4,22
Димтамак авылы	159,62	1,87	173,95	2,04
Ак-Юл авылы	31,14	0,37	31,14	0,37
Алабакүл авылы	27,21	0,32	27,21	0,32
п. Еатериновка	26,12	0,31	26,12	0,31
Тарлау авылы	23,32	0,27	23,32	0,27
Яссы-Тугай авылы	77,93	0,92	77,93	0,92
Торак пунктлардан тыш территориянең мәйданы, шул исәптән.:	8170,64	95,94	8156,31	95,78

Транспорт-коммуникация инфраструктурасы территориясе (автомобиль юллары)	93,18	1,09	100,79	1,18
Житештерү билгеләнешендәге объектлар территориясе	116,22	1,36	11,01	1,30
Агросәнәгать комплексы объектлары территорияләре	22,74	0,27	42,66	0,50
Авыл хужалыгы билгеләнешендәге территорияләр (сөрү жирләре, көтүлекләр, бакчалар, печәнлекләр, бакчалар)	7030,67	82,55	7013,08	81,18
Урман фонды жирләре	508,89	5,98	508,89	5,98
Табигать территорияләре, шул исәптән:	385,15	4,53	385,15	4,53
- урман фондына кермәгән агач-куак үсемлекләре	213,57	2,51	213,57	2,51
- җәзир өстендәге су объектлары астында	171,58	2,02	171,58	2,02
Яшелләндерү(урман-болын каешлары)	0	0	45,4	0,53
Махсус билгеләнештәге территорияләр, шул исәптән.:	13,79	0,16	49,33	0,58
- зират	13,79	0,16	19,69	0,23
- махсус максатлы яшелләндерү	0	0	23,76	0,28
- каты көнкүреш калдыклары полигоны	0	0	5,88	0,07

**Генераль планның төп техник-икътисади күрсәткечләре
Димтамак авыл жирлегенә**

№ п / п	Күрсәткеч исеме	Берәмлек үлчәү	Соңгы ел	Беренче чират (2020)	Исәпләү вакыты (2035 ел)
1	Халык				
	Халык саны-барлыгы, шул исәптән.:		1220	1195	1065
	Димтамак авылы	кеше.	529	521	464
	Ак-Юл авылы	кеше.	23	22	20
	Алабакүл авылы	кеше.	364	347	309
	п. Еатериновка	кеше.	19	15	14
	Тарлау авылы	кеше.	86	89	79
	Яссы-Тугай авылы	кеше.	199	201	179
2	Торак фонды				
	Торак фонды - барысы да, шул исәптән.:	мең кв. м	36,126	38,231	42,742
	Димтамак авылы	мең кв. м	14,604	16,002	18,998
	Ак-Юл авылы	мең кв. м	0,793	0,905	1,146
	Алабакүл авылы	мең кв. м	12,601	12,601	12,601
	п. Еатериновка	мең кв. м	0,917	1,081	1,432

	Тарлау авылы	мең кв. м	2,387	2,818	3,741
	Яссы-Тугай авылы	мең кв. м	4,824	4,824	4,824
2.2	Чор өчен яңа торак төзелеше - барлығы, шул исәптән.:	мең кв. м	-	2,105	4,511
	Димтамак авылы	мең кв. м	-	1,398	2,996
	Ак-Юл авылы	мең кв. м	-	0,112	0,241
	Алабакүл авылы	мең кв. м	-	0	0
	п. Еатериновка	мең кв. м	-	0,164	0,351
	Тарлау авылы	мең кв. м	-	0,431	0,923
	Яссы-Тугай авылы	мең кв. м	-	0	0
3	Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкуреш хезмәте күрсәтү объектлары				
3.1	Балалар бакчалары, шул исәптән	урын	60	60	60
	- хәзерге сакланган	урын	60	60	60
	- яңа төзелеш	урын	0	0	0
3.2	Гомуми белем бирү мәктәпләре, шул исәптән	урын	290	290	290
	- хәзерге сакланган	урын	290	290	290
	- яңа төзелеш	урын	0	0	0
3.3	Мәктәптән тыш учреждениеләр, шул исәптән	урын	30	135	135
	- хәзерге сакланган	урын	30	30	135
	- яңа төзелеш	урын	0	105	0
3.4	Амбулатор-сырхауханә учреждениеләре, шул исәптән	килү./ алмаш	43	43	43
	- хәзерге сакланган	килү./ алмаш	43	43	43
	- яңа төзелеш	килү./ алмаш	0	0	0
3.5	Мәдәният йортлары һәм авыл клублары	урын	600	600	600

№ п/п	Күрсәткеч исеме	Берәмлек үлчәү	Башлангыч ел	Беренче чират (2020)	Исәп-хисап срогы (2035 ел)
	шул ук вакытта.:				
	- хәзерге сакланган	урын	600	400	600
	-яңа төзелеш	урын	0	200	0
3.6	Китапханәләр, шул исәптән:	мең экземпляр	21495	21495	21495
	- хәзерге сакланган	мең экземпляр	21495	8215	21495
	-яңа төзелеш	мең экземпляр	0	13280	0
3.7	Спорт заллары, шул исәптән:	кв. м. майданы-ди Паул	497	497	497
	- хәзерге сакланган	кв. м. майданы-ди Паул	497	497	497

	-яңа төзелеш	кв. м. мәйданы-ди Паул	0	0	0
3.8	Яссы спорт корылмалары, шул исәптән:	кв. м.	5400	6643	6643
	- хәзерге сакланган	кв. м.	5400	5400	6643
	-яңа төзелеш	кв. м.	0	1243	0
3.9	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән.:	кв.м. сәүдә. мәйдан	144,8	581,8	581,8
	- хәзерге сакланган	кв.м. сәүдә. мәйдан	0	144,8	581,8
	-яңа төзелеш	кв.м. сәүдә. мәйдан	0	437	0
3.10	Көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, шул исәптән.:	кол.урын	0	8	8
	- хәзерге сакланган	кол.урын	0	0	8
	-яңа төзелеш	кол.урын	0	8	0
3.11	Элемтә бүлекләре, шул исәптән.:	объект	1	1	1
	- хәзерге сакланган	объект	1	1	1
	-яңа төзелеш	объект	0	0	0
3.12	Сбербанк бүлекләре һәм филиаллары, шул исәптән.:	опера.урын	0	1	1
	- хәзерге сакланган	опера.урын	0	0	1
	-яңа төзелеш	опера.урын	0	1	0
3.13	Полиция, шул исәптән:	нокта	1	1	1
	- хәзерге сакланган	нокта	1	1	1
	-яңа төзелеш	нокта	0	0	0
3.14	Жәмәгать бәдрәфләре, шул исәптән.:	эсбап	0	1	1
	- хәзерге сакланган	эсбап	0	0	1
	-яңа төзелеш	эсбап	0	1	0
4	Халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү				
	Зиратларның гомуми саны, шул исәптән.:	га	13,79	19,69	19,69
	Димтамак авылы	га	6,65	12,55	12,55
	Ак-Юл авылы	га	1,3	1,3	1,3
	Алабақул авылы	га	1,2	1,2	1,2
№ п/п	Күрсәткеч исеме	Берәмлек үлчәү	Башлангыч ел	Беренче чират (2020)	Исәп- хисап срогы (2035 ел)
	п. Еатериновка	га	1,2	1,2	1,2
	Тарлау авылы	га	1,08	1,08	1,08
	Яссы-Тугай авылы	га	2,16	2,16	2,16
	б.н. п. Ишморатово	га	0,2	0,2	0,2
5	Транспорт инфраструктурасы				
	Автомобиль юлларының озынлыгы, шул исәптән.:	км	46,9	48,05	48,05
	- федераль әһәмияткә ия	км	0	0	0

- региональ әһәмияткә ия	км	33,79	33,79	33,79
- жирле, шул исәптән.:	км	13,11	14,26	14,26
-торак пунктлар чикләреннән тыш автомобиль юллары	км	4,05	5,2	5,2
-торак пунктларның урам-юл челтәре	км	9,06	9,06	9,06